

‘Studenten aan het woord’

Door: Nienke Miltenburg-Soeters

Nienke Soeters: Vier groepjes van vier studenten en een stoere studente alleen presenteerden hun onderzoeksprojecten van de opleiding optometrie aan de Hogeschool Utrecht. Sommigen zichtbaar gespannen, anderen oogden rustig, maar enthousiast waren ze allemaal. De presentaties gingen van het vergelijken van twee manieren om meibomklieren te graderen (objectief versus subjectief, waarbij de objectieve manier toch ook een menselijke touch nodig had), tot voeding- en leefstijladvies bij macula degeneratie. Voor dit project werd een prachtige infographic gemaakt door de studenten. Het was een uitdaging om niet te commercieel te worden, en daarom besloten ze alle supplementen, die op de markt verkrijgbaar zijn, weg te laten. Het innovatieonderzoek om de druppelinstructies na een bilaterale cataractoperatie te verbeteren, bleek een stuk eenvoudiger dan vooraf gedacht; want doordat de studenten de gastvrouw die de instructies aan de patiënten geeft meenamen in het proces, bleek er helemaal geen ingewikkelde app bedacht te hoeven worden. Sterker nog, ‘doe maar liever geen app, maar pas de schriftelijke instructie beter aan’. En zo geschiedde, waardoor de polikliniek een stuk minder telefoontjes met vragen over druppelen kreeg! Wie voelt zich eigenlijk verantwoordelijk voor oogdruppelinstructies? Dat zijn met name studenten en opticiens in de 1e lijn en optometristen in de 1,5e lijn. En hoe de instructies gegeven worden, daar is nog wel ruimte voor verbetering. Ook ruimte voor verbetering is er rondom het onderwerp gezondheidsvaardigheid. Mensen vinden zichzelf over het algemeen gezondheidsvaardig, maar blijken toch zoekend te zijn naar informatie.

Keratoconus:

Bianca Schut: Het scoringssysteem voor progressie bij keratoconus werd opnieuw onder de aandacht gebracht: de zogenaamde DUCK-score (Dutch Crosslinking for Keratoconus). Deze praktische tool ondersteunt klinici bij het inschatten van de geschiktheid voor een crosslinking-behandeling aan de hand van vijf klinische factoren: leeftijd, de mate waarin het zicht het dagelijks functioneren beïnvloedt, visusdaling en veranderingen in refractie en keratometrie. Tijdens haar lezing onderstreepte oogarts Yanny Cheng het belang van tijdige verwijzing bij een progressieve keratoconus. In de spreekkamer merkt zij vaak dat patiënten een verkeerd beeld hebben van het doel van de behandeling. Zij legt haar patiënten duidelijk uit dat de behandeling niet gericht is op herstel van het zicht, maar dat het doel van de crosslinking-behandeling is om verdere achteruitgang van de aandoening af te remmen.

De grote ogen quiz:

Nienke Soeters: Marc Veenstra en Sigrid Mueller hadden weer een prachtige quiz voorbereid, onder leiding van quizmaster Niels Crama. Deze keer waren er veel vragen over gezichtsvelddefecten bij neurologische aandoeningen, pupildefecten en kapotte zenuwbanen. Niet ieders favoriete onderwerp... Het was goed nadenken en proberen zo snel mogelijk je antwoord aan te klikken want hoe sneller hoe meer punten je kon halen. De ruim 300 actieve deelnemers deden goed hun best en uiteindelijk ging de dame met de naam “L...” er met de goniolens vandoor.

Bianca Schut: De Grote Ogen Quiz was voor mij een echte eye opener. Tijdens deze quiz passeerden uiteenlopende onderwerpen de revue, zoals de gradatie van hypertensieve retinopathie, compenserende hoofstanden bij een parese en de exacte lokalisatie van netvliesafwijkingen. Uiteenlopende onderwerpen waar je in de dagelijkse praktijk niet altijd bij stilstaat, maar die wél de basis vormen van je vakkennis. Dankzij de interactieve opzet was het niet alleen leerzaam, maar ook verrassend leuk om je geheugen op te frissen en te ontdekken waar je nog helemaal scherp bent, en welke onderdelen wel een opfrisbeurtje kunnen gebruiken.

Kansen in zicht voor scleralens cliënten

Nienke Soeters: Het maken van een oogafdruk is eigenlijk een soort van gipshappen, maar dan voor ogen. Of een afdruk van een oor maken om een gehoorapparaatje te ontwerpen, maar dan voor het maken van een scleralens

voor een bijzondere oogvorm. Want de casussen die Michaëlla en Mark hadden voorbereid in een mooie presentatie, hadden absoluut een bijzondere oogvorm. Hier past een standaard scleralens niet goed op. Het publiek kon live het maken van een oogafdruk volgen en was zeer geïnteresseerd in deze nieuwe techniek!

Bianca Schut: Tijdens deze praktische workshop werd het ambacht achter scleralenzen letterlijk tastbaar gemaakt. Centraal stond het gebruik van een opvallende blauwe pasta, bedoeld om een nauwkeurig oogmodel te maken waarop vervolgens een scleralens ontworpen kan worden. Voor veel deelnemers was dit een unieke kans om het hele proces van dichtbij te kunnen zien. De blauwe afdrukpasta werd in het oogmodel aangebracht om een zo natuurgetrouw mogelijke afdruk te verkrijgen van de sclera en cornea. Dit model vormt de basis voor een scleralens die optimaal aansluit en comfort biedt, juist bij patiënten met complexe oogvormen. Een inspirerende sessie waarin technologie en praktijk perfect samenkwamen – en waar de blauwdruk voor complexere scleralenzorg letterlijk in handen lag.

Kansen in mijn myopiepraktijk

Rumeysa Tezgel: Myopie bij kinderen neemt wereldwijd toe. Er zijn verschillende behandelmogelijkheden voor myopie, waaronder oogdruppels, lifestyleadvies, speciale brillenglazen en contactlenzen. Daarnaast kunnen combinatietherapieën worden ingezet. Tijdens de sessie "Kansen in mijn myopiepraktijk" op het OVN Congres 2025 werd besproken welke optische interventies met contactlenzen beschikbaar zijn en hoe deze kunnen helpen de progressie van myopie te vertragen. De verschillende optische interventies zijn:

Zachte contactlenzen:

- o Dual-focus contactlenzen bevatten afwisselende zones. Er is sprake van een correctiezone en een behandelzone. Deze behandelzone zorgt voor een perifere myope defocus, waardoor de groei van het oog geremd wordt.
- o Extended Depth of Focus (EDOF) lenzen creëren een breder bereik van scherpste door optische manipulatie. In de periferie is het beeld achter het netvlies wazig, wat de progressie van bijziendheid kan verminderen.
- o Center-distance multifocale lenzen hebben een centrale zone voor veraf zien en perifere zones die de ooggroei beïnvloeden. Hierdoor is er sprake van een perifere myope defocus. Deze optische interventie wordt off-label gebruikt.

Harde contactlenzen:

- o Bij orthokeratologie (Ortho-K) wordt het centrale epitheel naar de periferie verplaatst, waardoor een perifere myope defocus ontstaat. De harde contactlenzen vormen de cornea tijdelijk tijdens de nacht, zodat overdag geen correctie nodig is.

Het is essentieel om op de hoogte te zijn van deze verschillende optische interventies, zodat je als professional de beste zorg kunt bieden aan je patiënt. Door de juiste lenskeuze af te stemmen op de individuele behoeften van een kind, kan niet alleen het zicht worden verbeterd, maar ook de langetermijnrisico's van myopieprogressie worden verminderd.

Afsluitende sessie

Bianca Schut: De parel van het congres was voor mij de award-uitreiking aan Gabriëlle Janssen. Zij heeft zich, samen met haar team, jarenlang met hart en ziel ingezet om de optometrie te versterken, zichtbaarder te maken én te verbinden. Met haar toewijding, visie en impact heeft ze het vak écht op de kaart gezet — een erkenning die met deze welverdiende prijs werd bekroond.